

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ TƏHSİL PROBLEMLƏRİ İNSTİTUTU
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

Bakalavr hazırlığı üçün

NƏŞRİN REDAKTOR HAZIRLIĞI

PROQRAM

İstiqamətin şifri və adı: HS 060000 Kitabşünaslıq
İxtisasın şifri və adı: HS 060100 Nəşriyyat işi və redaktəetmə

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Elmi-metodik şurasının «Bibliografiyaşünaslıq, Kitabşünaslıq və kitabxana işi» bölməsinin qərarı ilə təsdiq edilmişdir (protokol № _).

BAKİ – 2008

Proqramı tərtib edən: filologiya elmləri namizədi
V.A. Musalı

Proqramın redaktoru: tarix elmləri doktoru,
professor B.V.Allahverdiyev

Rəyçilər: pedoqoji elmlər namizədi
dos. N.M.Mehr liyeva
müəllim  .Q.Bayramov

İzahat vərəqi

Redaktə latın sözü olub «düzəldilmiş, qaydaya salınmış» mənasını ifadə edir. Nəşrin redaktor hazırlığı çətin, çoxaspektli prosesdir. Belə ki, redaktor kitab bazarını öyrənir, oxucu tələbatını və sorğuları üzə çıxarır, nəşrin repertuarını, problem-tematik və növ-tipoloji tərkibini müəyyən edir, təkrar nəşr üçün əsas ola biləcək kitabları üzə çıxarır. Bundan başqa redaktor gələcək kitabın konsepsiyasını tərtib edir, gələcək nəşrin modelini işləyir, nəşrin aparatının tərtib edilməsini təşkil edir, onun ayrı-ayrı elementlərinin hazırlanmasını təmin edir, bədii redaktorla birlikdə kitabın tərtibatına və illüstrasiyaların verilməsinə ümumi yanaşmanı müəyyən edir. Redaktor müəllif tərəfindən təqdim olunmuş əlyazmanın redaktəsini həyata keçirir, əlyazmanın nəşriyyata keçməsinə təmin edir. Beləliklə, redaktə nəşri nəzərdə tutulmuş əsərin düzgün qiymətləndirilməsi, müəllifə öz əsərinin forma və məzmununu təkmilləşdirməkdə köməklik göstərilməsi məqsədilə əsərin tənqidi surətdə təhlil olunması, nöqsanlardan təmizlənərək nəşrə hazırlanmasıdır.

Bunlardan əlavə redaktor nəşrin reklam kompaniyasının proqramını işləyib hazırlayır. Redaktorun kompleks vəzifə və funksiyaları müxtəlif növ işlərin – təşkilati idarəetmədən ədəbi yaradıcılığa qədər həyata keçirilməsini tələb edir. Ona görə də redaktorun professional hazırlıqlı olması tələb olunur. Bunun üçün redaktor xüsusi redaktor orientasiyasının mahiyyətini, əsasını təşkil edən fənləri bilməlidir. Bu fənlər redaktor fəaliyyətinin müvafiq, uyğun aspektlərini əhatə edir. Bunların arasında redaktəetmənin təşkili məsələsi, nəşrin hazırlanmasının müxtəlif mərhələlərində redaktor işinin forma və metodları və s. qeyd etmək olar. Məhz bu səbəblə təhsilin bakalavr pilləsində «Nəşrin redaktor hazırlığı» adlı fənn tədris olunmaqdadır. Proqram nəşrin konsepsiyasının və modelinin yaradılması, müxtəlif növ (elmi, elmi-kütləvi, uşaq, tədris, soraq-məlumat ədəbiyyatının və təkrar nəşrlərin redaktor hazırlığı və s. problemlərin öyrənilməsinə əhatə edir.

«Nəşrin redaktor hazırlığı» fənninin mövzu planı

№	Mövzuların adı	Saatların miqdarı		
		cəmi	Müh.	Məş.
1	Giriş	2	2	-
2	Nəşrlərin növ-tipoloji xarakteristikası və təsnifatı	4	2	2
3	Mətnlərin texniki redaktəsi	4	2	2
4	Nəşr növləri	6	4	2
5	Nəşrin konsepsiyası və ümumi modeli	4	2	2
6	Elmi nəşrlərin redaktor hazırlığı	6	4	2
7	Elmi nəşrlərin janrları	4	2	2
8	Elmi nəşrlərin məlumat aparatı	4	2	2
9	Elmi-kütləvi nəşrlər üzərində redaktor işi	6	4	2
10	Elmi-kütləvi ədəbiyyatın məlumat aparatı	4	2	2
11	Soraq-məlumat nəşrləri üzərində redaktor işi	8	4	4
12	Soraq-məlumat nəşrlərinin müxtəlifliyi	4	2	2
13	Ensiklopediyaların redaktor hazırlığı	4	2	2
14	Ensiklopediyalarda illüstrasiyaların redaktəsi	4	2	2
15	Ensiklopediyaların, lüğət və məlumat kitablarının məlumat aparatı	4	2	2
16	Tədris ədəbiyyatının ümumi tipoloji xarakteristikası	6	4	2
17	Dərslərin və dərs vəsaitlərinin redaktə edilməsi	4	2	2
18	İstehsalat-praktiki (təcrübi) nəşrlər üzərində redaktə işi	4	2	2
19	Ədəbi-bədii əsərlərin növ və tipləri	6	4	2
20	Bədii seriyalı nəşrlər	4	2	2
21	Təkrar nəşrlər üzərində redaktor işi	6	4	2
22	Təkrar nəşrlərin aparatı	4	2	2

	üzərində redaktor işi			
23	Ədəbi-bədii əsərlərdə illüstrasiyaların redaktəsi	4	2	2
24	Uşaq kitablarının redaktor hazırlığı	6	4	2
25	Uşaqlar üçün seriyalı nəşrlərin, seçilmiş əsərlərin nəşrə hazırlanması	4	2	2
26	Dövri nəşrlərin redaktor hazırlığı	4	2	2
27	Dövri nəşrlərin aparatı	4	2	2
28	Reklam nəşrləri üzərində redaktor işi	4	2	2
29	Məlumat nəşrləri üzərində redaktor işi	4	2	2
30	Klassik əsərlərin redaktor hazırlığı	4	2	2
31	Folklor və yazılı ədəbiyyat mətnlərinin nəşrə hazırlanması	4	2	2
32	Korrektura	4	2	2
	Cəmi	144	80	64

GİRİŞ

«Nəşrin redaktor hazırlığı» kitabşünaslığın müstəqil elm sahəsi kimi. «Nəşrin redaktor hazırlığı» fənninin predmeti. «Nəşrin redaktor hazırlığı» fənninin obyekt, məqsəd və vəzifələri. Kurs haqqında ümumi məlumat. «Nəşrin redaktor hazırlığı» fənninin əsas mənbələri və kursa dair tədris-metodik vəsaitlər

1-ci MÖVZU

Nəşrlərin növ-tipoloji xarakteristikası və təsnifatı

Nəşr anlayışı. Nəşr və ədəbiyyat. Ədəbiyyatın növləri. Bədii ədəbiyyat nəşri. Kitab və jurnal nəşrləri. Nəşrlərin növ-tipoloji xarakteristikası və onların təsnifatı. Jurnal nəşrlərinin təsnifatı. Nəşrin növ strukturu və tərkibi. Nəşrin əsas hissəsi və aparatı. Ədəbi əsər (nəşrlər məcmuu) nəşrin dolğun, məzmunlu əsası kimi. Ədəbi əsər janrları. Nəşrin konsepsiyasının redaktor hazırlığında metodoloji rol və onun işlənməsinin informasiya mənbəyi. Nəşrin modelləşdirilməsi. Kitab nəşrlərinin janrları. Seriya anlayışı. Əlavə materiallar. Nəşrdə reklam.

2-ci MÖVZU

Mətnlərin texniki redaktəsi

Kitabda mətn növləri. Formullar. Biblioqrafik mətn. Linqvistik mətn. Lüğət mətni. Cədvəllər. Sitatlar. Qeyd və şərhələr. Mündəricat və içindəkilər. Göstəricilər. Epiqraf, ithaf, deviz və lozunq. Onların mətndə yerləşdirilmə şəkilləri. İllüstrasiyalar. Növləri. Kitabın rubrikasiyası. Kitabın titullar elementləri. Kolontitul, frontispis. Buraxılış məlumatları.

3-ci MÖVZU

Nəşr növləri

Məqsəd təyinatına görə nəşr növləri. Rəsmi nəşrlər. Elmi nəşrlər. Elmi-kütləvi nəşrlər. İstehsalat təcrübi nəşrlər. Normativ istehsalat-təcrübi nəşrlər. Tədris ədəbiyyatı. Kütləvi-siyasi ədəbiyyat. Soraq-məlumat nəşrləri. Reklam nəşrləri. Ədəbi-bədii nəşrlər.

İnformasiyanın analitik işlənmə dərəcəsinə görə nəşr növləri: İnformativ nəşrlər. Biblioqrafik nəşrlər. İcmal nəşrləri.

İnformasiyanın işarə təbiətinə görə nəşr növləri: Mətnli nəşrlər. Not nəşrləri. Kartoqrafik nəşrlər. İzonəşrlər.

Material konstruksiyasına görə nəşr növləri: Kitab nəşrləri. Jurnal nəşrləri. Vərəq nəşrləri. Qəzet nəşrləri. Bukletlər. kart nəşrləri. Açıqçalar. Komplekt nəşrlər (qovluq, albom). Oyuncaq kitablar.

Həcminə görə nəşr növləri: Kitab. Broşöra. Vərəq (1 səhifədən 4 səhifəyə kimi).

Əsas mətnin tərkibinə görə nəşr növləri: Mononəşrlər. Toplular.

Dövriliyinə görə nəşr növləri. Dövri olmayan nəşrlər. Seriyalı nəşrlər. Dövri nəşrlər. Ardı davam edən nəşrlər.

Strukturuna görə nəşrlər: Seriyalı. Bircildli nəşrlər. Çoxcildli nəşrlər. Əsərlər toplusu. Seçilmiş əsərlər. Monoqrafiya. Dissertasiya avtoreferatı. Preprint. Elmi konfrans məruzələrinin tezisləri. Konfrans materialları. Elmi əsərlər toplusu. Təlimat. Preyskurant. Standart. Vəsait. Əyani vəsait. Praktiki vəsait. Praktiki rəhbərlik. Dərslik. Dərs vəsaiti. Müntəzəbat. Əyani dərs vəsaiti. Tədris-metodik vəsait. Proqram. Praktikum. Lüğət.

Ensiklopediya. Ensiklopedik lüğət.dil lüğətləri. İzahlı lüğətlər. Terminoloji lüğətlər. Danışiq kitabçası. Soraq kitabçası. Bələdçi. Kataloq. Atlas. Afişa. Almanax. Antologiya.

4-cü MÖVZU

Nəşrin konsepsiyası və ümumi modeli

Redaktor hazırlığında nəşrin konsepsiyasının metodoloji rolu və onun işlənməsinin məlumat mənbəyi. Nəşrin modelləşdirilməsi. Nəşrin yaradılması prinsipləri. Kitab nəşrlərinin janrları. Seriya anlayışı. Əlavə materiallar. Nəşrlərdə reklam.

5-ci MÖVZU

Elmi nəşrlərin redaktor hazırlığı

Elmi nəşr anlayışı. Elmi nəşr elmi tədqiqat işlərinin yekunu kimi hazırlanan, elmi üslubda yazılan nəşr növü kimi. Onun predmeti, oxucu ünvanı, funksional xüsusiyyətləri. Elmi nəşrlərin növləri. Elmi eksperimental və elmi-nəzəri əsərlər.

6-cı MÖVZU

Elmi nəşrlərin janrları

Hazırlıq mərhələsində redaktorun vəzifələri, işinin metou. Elmi əsərlər üzərində iş: monoqrafiya, elmi əsərlər toplusu, dissertasiya, avtoreferat, elmi məqalə, məruzə, tezis, rəy. Monoqrafiya müəyyən bir elmi problem haqqında ətraflı məlumat verən elmi nəşr kimi. Onların strukturu, hissələrinin strukturu və yaradılması. Elmi əsərlər toplusu tədqiqat, araşdırma materiallarını əhatə edən əsərlərdən təşkil olunmuş elmi nəşr kimi. Birdəfəlik, ardı davam edən, müəllif (1 müəllif), kollektiv və yubiley elmi əsər topluları. Avtoreferat – elmi dərəcə almaq üçün alim tərəfindən yazılmış dissertasiyanın qısa məzmununun əhatə edən nəşr kimi. Elmi konfrans məruzələrinin tezisləri referat, məruzə annotasiyaları və s. materialları əhatə edir və konfransa qədər çap olunan nəşr kimi. Konfrans materialları konfransın nəticələrini əhatə edən və məruzələr, çıxışlar, konfrans qərarları əsasında nəşr olunan elmi nəşr kimi.

7-ci MÖVZU

Elmi nəşrlərin məlumat aparatı

Ön söz, kitab daxili annotasiya, qeydlər, şərhlər. Kitab daxili bibliografik məlumatlar. Ön sözün növləri, formaları. Göstəricilər, tərtib prinsipləri. Əsər, şəxs, coğrafi adlar göstəricisi. Kitabın mündəricatı, içindəkilər. Məlumat aparatının məzmun və tərtibatına dair tələblər. Aparatın elementlərinin nəşrin əsas hissəsi ilə əlaqəsi.

8-ci MÖVZU

Elmi-kütləvi nəşrlər üzərində redaktor işi

Elmi-kütləvi nəşrlər elm sahəsindəki elmi-nəzəri və təcrübi-eksperimental tədqiqatlardan bəhs edən hazırlıqsız oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuş, sadə və anlaşılıqlı dildə yazılan nəşr növü kimi. Elmi-kütləvi nəşrlərin növ-tipoloji xarakteristikası. Elmi-kütləvi monoqrafiya, elmi-bioqrafik monoqrafiya, elmi-kütləvi əsərlər toplusu. Əsərin məzmun, populyarlaşdırma prinsiplərinin və maraqlılıq istiqamətlərinin redaktor tərəfindən qiymətləndirilməsi. Dil-üslub vasitələri. İllüstrativ material. Elmi-kütləvi monoqrafiyaların, topluların, alimlərin elmi bioqrafiyalarının, səyahət təsvirlərinin hazırlanmasında redaktor işinin spesifikliyi.

9-cu MÖVZU

Elmi-kütləvi ədəbiyyatın məlumat aparatı

Məlumat aparatının tərkibi, strukturu, düzülüşü. Ayrı-ayrı elementlərin məqsədi. Ön söz, kitab daxili annotasiya, qeydlər, şərhlər. Kitabın mündəricatı, içindəkilər. Məlumat aparatının məzmun və tərtibatına dair tələblər. Aparatın elementlərinin nəşrin əsas hissəsi ilə əlaqəsi.

10-cu MÖVZU

Soraq-məlumat nəşrləri üzərində redaktor işi

Məlumat nəşri anlayışı. soraq kitabları sistemli quruluşu olan, informasiya vahidləri əlifba sırası ilə düzülmüş, tətbiqi, praktiki xarakterli məlumat nəşri kimi.

Məlumat nəşrlərinin təyinatı. Məqsədi, xüsusiyyətləri. Tipoloji xarakteristikası. Funksional xüsusiyyətləri. Məlumat nəşrlərinin tərtibinə qoyulan tələblər. Nəşr üzərində redaktorun bütövlükdə tamamlayıcı işi.

11-ci MÖVZU

Soraq-məlumat nəşrlərinin müxtəlifliyi

Ensiklopediyaların, lüğət və məlumat nəşrlərinin əsasını təşkil edən əsərlərin janr xüsusiyyətləri. Ensiklopediya hər hansı bir elmə və ya bütün elm sahələrinə dair məlumatları əhatə edən, mövzuları əlifba və ya sistemli qaydada düzülmüş, qısa məqalələr olan nəşr növü kimi. Lüğət – dil vahidlərinin (sözlər, söz birləşmələri, frazeoloji birləşmələr) əlifba və ya sistemli qaydada verilmiş siyahısından ibarət nəşr kimi. Ensiklopedik lüğət müəyyən bir elm sahəsinə dair materialları əhatə edən, əlifba qaydasında hazırlanmış tematik ensiklopedik nəşr kimi.

Əsas mətnin strukturuna görə ensiklopediyaların növləri. Əlifba və sistemlik ensiklopediyalar. Qarışıq strukturlu ensiklopediyalar. İnformasiyanın xarakterinə görə ensiklopediyaların növləri. Universal, xüsusi, regional, ensiklopediyalar. Xüsusi ensiklopediyaların növləri. Sahəvi, tematik, şəxsi ensiklopediyalar.

Ensiklopediyaların sözlüyünün hazırlanması. Sözlük ensiklopediyada veriləcək məqalələrin əlifba sırası ilə siyahısını və həcmi əhatə edən nəşr kimi.

12-ci MÖVZU

Ensiklopediyaların redaktor hazırlığı

Ensiklopediyalarda məqalə adlarının verilməsi. Terminlərin tərfi. Terminlərin mənşəyi haqqında məlumat. Məqalələrə müraciət sistemi. Ensiklopediyalarda sitatlardan istifadə edilməsi. Ensiklopediyalar üçün yazılan məqalələrin sxemi

Müxtəlif ölkələr haqqında yazılan məqalələr. Məqalələrin həcmi. Sxemlər. Şəhərlər haqqında yazılan məqalələr, onların böyüklüyündən və əhəmiyyətindən asılı olaraq üç müxtəlif sxemi. Tərcümeyi-hal məqalələrinin sxemi.

13-cü MÖVZU

Ensiklopediyaların, lüğət və məlumat kitablarının məlumat aparatı

Məlumat aparatının tərkibi və xarakteri. Nəşrin növünə və konkret məzmununa uyğun olaraq aparatın tərtibinin şərtləndirilməsi. Ensiklopediyalarda gedən məqalələrdə

oxucuya geniş soraq məlumatı verməkdə bibliografiyanın oynadığı böyük rol. Məndən sonra verilən bibliografiya. Mətn daxilində və məqalədən sonra verilən bibliografiyanın tərtibi.

14-cü MÖVZU

Ensiklopediyalarda illüstrasiyaların redaktəsi

Ensiklopediyalarda verilən şəkil növləri: fotoşəkillər, incəsənət əsərlərinin reproduksiya, riyaziyyat, astronomiya, fizika, geodeziya və s. elmlərin müxtəlif müddəalarını təsvir edən çertyoj və sxemlər. Qrafiklər. Tarixi və hərbi-tarixi məqalələrə aid sxemlər. Şəkillərin standart ölçüsü. Şəkillərə müraciət (baxdırma). Şəkilaltı yazılar. Şəkilaltı yazıların redaktə edilməsi və tərtibat qaydaları. Mətnli şəkillər. Xəritələrin redaktəsi. Başqa dillərdən gəlmə adların transkripsiyası.

Ensiklopediyalarda məqalələrin əlifba sırası ilə düzülməsi. Məqalələrdə tarixin göstərilməsi. Məqalələrin texniki və orfoqrafik tərtibatı.

15-ci MÖVZU

Tədris ədəbiyyatının ümumi tipoloji xarakteristikası

Tədris nəşrləri bütöv kompleks kimi. Tədris ədəbiyyatının funksional sahəsi. Tədris ədəbiyyatının funksiyaları: kommunikativ, informativ, öyrədici, inkişaf etdirici, tərbiyə edici, nizamlayıcı, təşkilati. Onların oxucu ünvanına və məqsəd təyinatına görə fərqləndirilməsi.

Məqsəd təyinatına və informasiyanın xarakterinə görə tədris ədəbiyyatının növləri. Proqram-metodik nəşrlər (tədris planı, tədris proqramı), tədris-metodik nəşrlər (metodik göstərişlər), öyrədici nəşrlər (Dərslik, dərs vəsaiti, mühazirə konspektləri, mühazirə kursu), köməkçi nəşrlər (praktikum, müntəğəbat, oxu üçün kitab).

Metodik tədris vəsaiti, öyrədici, köməkçi, metodik proqramlara qarşı qoyulan tələblər. Dərsliklər, dərs vəsaitləri, mühazirə konspektləri üzərində redaktor işi. Metodik-tədris vəsaiti müəyyən sahədə biliklərin şagirdlərə, tələbələrə daha səmərəli öyrədilməsi üçün elmi-pedoqoji metodik göstərişlərdən ibarət nəşr kimi.

Tədris ədəbiyyatının dil və üslubu.

16-cı MÖVZU

Dərsliklərin və dərs vəsaitlərinin redaktə edilməsi

Dərslik müvafiq idarə tərəfindən təsdiq olunmuş tədris proqramına uyğun hazırlanan, tədris məqsədilə istifadə edilən, aidiyyəti orqanlar tərəfindən dərslik kimi təsdiq edilən nəşr kimi.

Dərs vəsaiti dərsliklərdə az yer verilən tədris mövzularını özündə cəmləyən, dərsliyə kömək xarakteri daşıyan, öyrənilməsi könüllü olan tədris nəşri kimi.

Dərsliklərin layihələşdirilməsi, yazılması. Dərsliklərdə nümunələrin rolu. Illüstrasiyaların pedoqoji funksiyası. Dərsliklərdəki bölmələrin başlıqları. Çalışmaların bölgüsü. Orta və ali məktəb dərsliklərinin xüsusiyyətləri. Tədris müəssisələrinin tipinə, tədris formasına, tədris predmetinin xarakterinə görə dərsliklərin spesifikasiyası.

Məlumat aparatının məzmununa qarşı qoyulan tələblər. İstiqamətləndirici və mənimmə aparatı.

17-ci MÖVZU

İstehsalat-praktiki (təcrübi) nəşrlər üzərində redaktə işi

İstehsalat-praktiki nəşr anlayışı. Onun növ-tipoloji xarakteristikası. Praktiki vəsaitlər, praktiki dərsliklər, təlimatlar, göstərişlər istehsalat-praktiki nəşrlərin növləri kimi. Onların məqsəd təyinatı. İstehsalat-praktiki nəşrlərin digər növləri. İş kitabları. Bu nəşrlərin əsasını təşkil edən əsərlərin janr xüsusiyyətləri. Məlumat aparatının təyinatı və tərtibi. Onun ayrı-ayrı elementlərinə qoyulan tələblər.

18-ci MÖVZU

Ədəbi-bədii əsərlərin növ və tipləri

Ədəbi-bədii nəşr anlayışı. ədəbi-bədii nəşrlərin predmeti, oxucu auditoriyası, məqsəd təyinatı. Ədəbi əsərlərin növləri. Seçilmiş əsərlər, toplular, mononəşrlər. Onların hər biri üzərində redaktor işi. Elmi nəşrlər elmi tədqiqat işlərinin yekunu olaraq hazırlanmış, elmi-üslubda yazılan nəşr növü kimi. Ədəbi-bədii əsərlərdə illüstrasiyalar üzərində iş. Redaktorun müəlliflə birgə işi.

19-cu MÖVZU

Bədii seriyalı nəşrlər

Seriyalı nəşrlər məzmun və mövzusunə görə bir-birinə yaxın bağlılığı olan, bir-birinin ardınca nəşr edilən müstəqil əsərlər toplusu kimi. Seriyalı nəşrlərin nəşriyyat-redaksiya hazırlığı.

20-ci MÖVZU

Təkrar nəşrlər üzərində redaktor işi

Təkrar nəşrlərin tipoloji xarakteristikası. Təkrar nəşr anlayışı. Təkrar nəşrlərin növləri: əlavələrlə, düzəlişlərlə, yenidən işlənməklə, yenidən baxılmış, genişləndirilmiş, təkrar (stereotip).

Əsərin ideya-estetik dəyəri. Forma və məzmun vəhdəti. Bədiilik kriteriyaları. Redaktor analizinin ümumi metodikası. Əsərin qiymətləndirilməsində obyektiv və subyektiv nüansların ahəngi. Əsərin redaktor və ədəbi-tənqidi analizi arasında əlaqə. Təkrar nəşrlərin tipoloji xarakteristikası. Təkrar nəşrlərin məzmunu və kompozisiyası üzərində redaktor işi.

21-ci MÖVZU

Təkrar nəşrlərin aparatı üzərində redaktor işi

Təkrar nəşrlərdə müşayətedici məqalələrin, şərhlərin, göstəricilərin növləri. Müxtəlif növ təkrar nəşrlərin aparatı üzərində redaktor işi. Aparta əlavələr. Onların mətnə yerləşdirilməsi.

22-ci MÖVZU

Ədəbi-bədii əsərlərdə illüstrasiyaların redaktəsi

Ədəbi-bədii əsərlərdə illüstrasiya verilməsinin redaktor tərəfindən işlənməsi. Illüstrasiyaların keyfiyyətinin və məzmununun qiymətləndirilməsi. Bədii redaktor və rəssamla iş.

23-cü MÖVZU

Uşaq kitablarının redaktor hazırlığı

Uşaq ədəbiyyatının predmeti və məqsəd təyinatı. Əsərlərin janr müxtəlifliyi. «Uşaq və gənclər ədəbiyyatı», «Uşaq və gənclər üçün ədəbiyyat» anlayışları. Uşaq və gənclər üçün nəşrlərin hazırlığını müəyyən edən ədəbiyyatşünaslıq, pedoqoji və psixoloji əsaslar. Uşaqlar üçün elmi-kütləvi, sorğu, «işgüzar» ədəbiyyat. Yaş səviyyəsi nəzərə alınmaqla uşaqlar üçün nəşrlərin redaktor hazırlığı. Redaktə prosesində nəşrin pedoqoji, tərbiyəvi aspektləri və uşaqların maraq dairəsinin nəzərə alınması. Əsərlərin janr özünəməxsusluğu. Nağıl, povest, şeir, tapmaca, mahnı, atalar sözləri. Uşaq nəşrlərinin növləri. Kitablar, dövri nəşrlər, oyuncaq kitablar.

24-cü MÖVZU

Uşaqlar üçün seriyalı nəşrlərin, seçilmiş əsərlərin nəşrə hazırlanması

Uşaq nəşrlərinin spesifik cəhətləri. Kitabın tərtibatı üzərində redaktor işi. Redaktorun illüstrasiyalar üzərində işi. Uşaq kitablarının aparatı üzərində redaktor işi. Uşaq kitabları üçün müəyyən edilmiş textiki tələblər.

25-ci MÖVZU

Dövri nəşrlərin redaktor hazırlığı

Dövri nəşrlərinin növ-tipoloji xarakteristikası. Ümum-siyasi, elmi, elmi-kütləvi, istehsalat-praktik, kütləvi, ədəbi-bədii, referativ jurnallar. Xüsusi və kütləvi jurnallar. Onların özünəməxsusluğu və müxtəlifliyi. Jurnal nəşrlərinin hazırlanmasına qoyulan tələblər. Jurnallarda nəşr olunan ədəbi əsərlərin janrı.

26-cı MÖVZU

Dövri nəşrlərin aparatı

Jurnal nəşrlərinin aparatının tərkibi. Aparatın elementlərinin xarakteristikası. Jurnalların mündəricatı və çıxış məlumatlarının nəşriyyat tərtibatının özəllikləri.

27-ci MÖVZU

Reklam nəşrləri üzərində redaktor işi

Reklam nəşrlərinin ümumi xarakteristikası. Onların yaradılmasında, işlənməsində redaktorun rolu. Reklam nəşrlərinin məqsəd təyinatı, onların çox funksiyalılığı. Reklam nəşrlərinin oxucu ünvanının xüsusiyyətləri, özəlliyi. Reklam təsvirinin məqsədli qrupları

anlayışı. İnformasiyanın xarakterinə görə reklam nəşrlərinin növləri: kommersiya, siyasi və sosial.

Reklam nəşrlərinin redaktor hazırlığının xüsusiyyətləri. Redaktorun nəşrin maketi üzərində işi. Reklam nəşrlərinin dil-üslubi və bədii tərtibatı.

Reklam mətnində punktasiyanın özəlliyi. Reklam mətninin şrifti.

28-ci MÖVZU

Məlumat nəşrləri üzərində redaktor işi

Məlumat nəşrinin mahiyyəti, predmeti, məqsəd təyinatı, oxucu ünvanı, funksional rolu. İnformasiyanın xarakterindən və məqsəd təyinatından asılı olaraq informativ nəşrlərin növləri: biblioqrafik, referativ və icmal nəşrləri. Məlumat nəşrlərinin növləri. Elmi məlumat ədəbiyyatının janrları. Biblioqrafik referativ nəşrlərin əsas hissəsini təşkil edən materialların sistemləşdirilməsi. Məlumat nəşrlərinin nəşriyyat tərtibatı. Məlumat nəşrlərinin aparatı. Biblioqrafik, referativ və icmal nəşrlərinin aparatının tərtibi.

29-cu MÖVZU

Klassik əsərlərin redaktor hazırlığı

Mətnin nəşri texnikası. Elmi-tənqidi mətn anlayışı. Dilçilər, ədəbiyyatçılar və tarixçilər üçün olan nəşrlər. Diplomantik nəşrlər. Faksimile nəşrlər. «Tənqidi nəşr» və «Akademik nəşr»in fərqi. Elmi, klassik və kütləvi nəşrlər.

Elmi-tənqidi mətnlərin hazırlanmasının əhəmiyyəti. Elmi-tənqidi mətn hazırlanması üçün əlyazmaların və əsas mətnin seçilməsi. Elmi-tənqidi mətn hazırlanmasının əsas prinsipləri. Elmi-tənqidi mətnlərdə şərti işarələr sistemi, qeydlər və kursivlər. Nüsxə fərqlərinin hazırlanması.

Klassik əsərlərin məlumat aparatı. Şərhlər, göstəricilər, biblioqrafiya.

30-cu MÖVZU

Folklor və yazılı ədəbiyyat mətnlərinin nəşrə hazırlanması

Nəşr üçün əsas mətnin seçilməsi. Materialların yerləşdirilməsi prinsipi, tematik prinsip, janr prinsipi, tarixi-xronoloji prinsip.

Nəşrin məlumat aparatı. Arxeoqrafik giriş. Nüsxə fərqləri, təshihlər, düzəlişlərin göstəriciləri. Tədqiqat. Şərhlər. Göstəricilər (adlar, coğrafi, terminoloji və s.).

31-ci MÖVZU

Korrektura

Korrektura mətnin yığılması zamanı buraxılmış orfoqrafiya imla səhvlərinin düzəldilməsindən ibarət nəşriyyat redaksiya prosesi kimi. Korrekturanın növləri. Nəşriyyat korrekturası, redaktor korrekturası, müəllif korrekturası. Korrektura işarələri.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

a) Azərbaycan dilində

1. Axundov B., Mahmudov M. Nəşriyyat işinin əsasları. – Bakı: 2006. - 223 s.
2. Azərbaycanda nəşriyyat işi. – Bakı: Yeni nəsil, 2000. - 160 s.
3. Kitabı necə satmalı. – Bakı: 2006. - 306 s.
4. Musayeva A. Mətnşünaslığın nəzəri və təcrübə əsasları. – Bakı: Elm, 2007. - 200 s.
5. Nəşriyyat işi. - Bakı: Yeni nəsil: 2001. - 218 s.
6. Rüstəmov T. Ədəbi redaktənin nəzəriyyə və təcrübəsi. – Bakı: 1981. - 165 s.
7. Umudlu İ. Kitab nəşri bu gün. – Bakı: 2004. - 322 s.
8. Vəliyev İ. Redaktənin əsasları. I hissə. – Bakı: Günəş, 2001. - 96 s.
9. Vəliyev İ. Redaktənin əsasları. II hissə. – Bakı: Günəş, 2003, 184 s.
10. Vəliyev İ. Redaksiya-nəşriyyat işinin əsasları. – Bakı: 2004. - 140 s.
11. Vəliyev İ. Ədəbi-bədii və uşaq kitablarının redaktəsi. – Bakı: 2002.- 200s.

b) Rus dilində

12. Адамов Е.Б., Кричевский В.Г. Оформление справочных изданий. - М., 1981. 110 с.
13. Антонова С.Г., Тюрина Л.Г. Современная учебная книга: Учебное пособие. - М., 2001.
14. Антонова С и др. Редакторская подготовка изданий: Учебник. - Москва, Издательство МГУП., 2002, 468 с.
15. Антонова С., Соловьев В. Редактирование. Общий курс. - Москва: Издательство МГУП, 1999, 256 с.
16. Барыкин В. Е. Проблемы переиздания художественной литературы // Книга. Исследования и материалы. М.: Книга, 1988. Вып. 55. С. 45-55.
17. Бельчиков И. Основы технического редактирования советской книги. - М.: Искусство, 1958, 239 с.
18. Бейлинсон В.Г. Арсенал образования: Характеристика, подготовка, конструирование учебных изданий. - М., 1986.
19. Бове К.Л., Аренс У.Ф. Современная реклама. - Тольятти, 1995. 704 с.
20. Винокуров Д.И. Методика подготовки отраслевой энциклопедии: Опыт создания медицинских энциклопедий. - М., 1968. 175 с.
21. Винокуров Д.И. Методы подготовки отраслевого энциклопедического издания (по материалам 2-го издания БМЭ) // Книга: Исслед. и материалы. 1962. Сб. 7. С. 101-136.
22. Винокуров Д.И. О научно-справочном аппарате энциклопедических изданий (система ссылок) // Книга: Исслед. и материалы. 1965. Сб. 11. С. 117-127.
23. Ганкина Э.З. Детская книга вчера и сегодня. По материалам зарубежной печати. - М., 1988.
24. Гольцева Э.В., Александрова А.А. Типология справочных изданий // Книга: Исслед. и материалы. 1979. Сб. 38. С. 18-36.
25. Гудовщикова И.В. Общие зарубежные энциклопедии. - Л., 1963. 87 с.
26. Дашков. Книга для авторов. Как создать и издать книгу лучше, быстрее, дешевле. - М.: 2001, 384с.
27. Добкин С. Редактору и автору об оформлении книги. - М.: Книга, 1971, 271 с.

28. Добкин С. Основы издательского дела и книгоиздания. - М.: Книга, 1972, 255 с.
29. Жарков И.А. Технология редакционно-издательского дела. Конспект лекций. - М.: Изд-во МГУП, 2002.
30. Зуев Д.Д. Школьный учебник. - М., 1983.
31. Кауфман И.М. Терминологические словари. - М., 1962. 419 с.
32. Кохтев Н.Ю. Реклама: искусство слова. Рекомендации для составителей рекламных текстов. - М., 1997. 96 с.
33. Крупенникова И.А. Справочный аппарат научно-технического переводного словаря // Книга: Исслед. и материалы. 1974. Сб. 28. С. 47-58.
34. Лебедев В.В. О рисунках для детей // Художники детской книги о себе и своем искусстве. М., 1987. 202 с.
35. Мануйлов В.А. Персональная энциклопедия как тип издания // Книга: Исслед. и материалы. 1965. Сб. 11. С. 263-269.
36. Миьчин А. Методика и техника редактирования текста. - М.: Книга, 1972, 320 с.
37. Мильчин А. Э. Издательский словарь-справочник. - М.: Юристъ, 1998. 472 с.
38. Музыкант В.Л. Теория и практика современной рекламы: В 2 т. М., 1998. Т. 1. 400 с., Т. 2. 328 с.
39. Панкратов Ф.Г., Серегина Т.К., Шахурин В.Г. Рекламная деятельность. - М., 1998. 244 с.
40. Призмент Э.Л. Справочный аппарат справочных изданий // Предметизационные системы и аппарат книги (теория и практика). - М., 1999. С. 239-244.
41. Проблематика определений терминов в словарях разных типов. - Л., 1976. 226 с.
42. Сетин Ф.И. История русской детской литературы. Конец первой половины века: Учебник для вузов культуры. - М., 1990. 303 с.
43. Соловьев В.И. Рябина Н.З. Редакторская подготовка периодических изданий: Учебное пособие. - М.: Изд-во МГАП «Мир книги», 1993. 100 с.
44. Стандарты по издательскому делу / Сост. А.А. Джиго, С.Ю. Калинин. - М.: Юристъ, 1998. 376 с.
45. Степанов В.Г. Редакционная подготовка изданий переводной литературы: Конспект лекций. - М.: Изд-во МГАП "Мир книги", 1997
46. Шмушкис Ю.Е. Советские энциклопедии: Очерки истории. Вопросы методики. - М., 1975. 191 с.
47. Теория и практика редактирования: Хрестоматия / Сост. Сикорский Н.М., Толстяков А.П.; Под ред. Н.М. Сикорского. 2-е изд., перераб. - М.: Изд-во МПИ, 1990. 384 с.
48. Тертычный А.А. Жанры периодической печати: Учеб. пособие. - М.: Аспект-Пресс, 2000. 312 с.
49. Якимович Ю.К. Типология словарных изданий // Книга: Исслед. и материалы. 1972. Сб. 25. С. 22-30.
50. Энциклопедия книжного дела. - М.: Юристъ, 1998. - 536 с.
51. Прохоров Е.И. Текстология: Принципы издания классической литературы. - М.: Высш. шк., 1966.
52. Рейсер С.А. Основы текстологии: Учеб. пособие. - Л.: Просвещение, 1978.
53. Энциклопедия книжного дела. – М.:Юристъ 2004. - С. 536.

